

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Erdély és Bánát gazdasági válsága

A gazdasági válság egyre komorabban, egyre nyomasztóbb súllyal terpeszkedik szét Erdély és a Bánát üzleti életében. A viszonyok ismerői mind nagyobb határozottsággal hangoztatják a sötét jóságot, hogy olyan válság fenyeget, amilyen 1912-ben nem volt. A válság a hosszú pangás után most van csak kifejlődőben, a fizetésképtelenségek jelzik már a tetőpont elő haladását s ha csak valami rendkívüli segítség nem jön sürgősen, az eddig még zórányosan jelentkező fizetésképtelenségeket újabb és újabb esetek fogják követni s vállalatok százai nem kerülhetik végzetüket. A kolozsvári Elán-cég hatmillió hiányt feltáró fizetésképtelensége olyan hatalmas volt, mint első megdördülése a viharfelhős égboltozatnak.

A nemrégiben megalakult Romániai Hitelezői védegylete központjának egyik vezetője a helyzetről a következőkben nyilatkozik:

— A válság nemcsak egyidejű, hanem szoros okozati összefüggésben is áll a kamatláb hihetetlen emelkedésével. A legolcsóbb hitel a havi két százalék, de tekintélyes üzemek is dolgoznak drágább pénzzel. Ezt nem lehet kibírni.

— A pénzintézetek legnagyobb része nem tudja támogatni az ipart és kereskedelmet, mert maguk sem rendelkeznek pénzzel. Általában azt mondhatjuk, hogy csak a román pénzintézetek tudják visszeszámolni a váltótárcájukat, a többi bankok nem.

— Talán a Creditul Industrial segíthetne, ha az olcsó kölcsönöket gyorsan és könnyedén folyósítaná.

— Legrosszabbul áll a szesz- és likör-ipar. A szeszipari szindikátus meghiusulása csak egyik oka a szeszipari válságnak, a másik régebbi keletű és mélyebb gyökerű az egészségtelen verseny s az ezzel összefüggő könnyelmű kihitelezés, amely ellen az érdekeltek megpróbálták a szervezkedést is, de ez nem sikerült. Megrendítette a szeszipart az a komoly aggodalom is, amelyet a kormány készülöben levő új szesz törvényjavaslata kelt az érdekelt körökben, mert az a hír terjedt el, hogy a javaslat kemény akadályokat fog emelni a szeszipar elé, főként jelentékenyen megszorítja a szeszkontingenst s ezzel nemcsak a kisebb szeszgyárakat fogja megölni, hanem a velük összekötésben álló gyengébb bankokat és egyéb vállalatokat is.

— Nagy baj az, hogy az egész iparpártolás kimerül az iparpártolási törvényben s a kormány egész politikája, pénzügyi, közigazgatási, igazságszolgáltatási és közlekedési téren az ipart és kereskedelmet fojtogatja. Legjellemzőbb az a furesa helyzet, hogy a világon mindenütt uzsora az, ha a kölcsön után túlzott kamatot szednek, viszont a kereskedelem teljesen szabad, — nálunk ellenben a pénzüzsora szabad és korlátlan, míg a kereskedelem természetes és szükségszerű hasznát is zússoraként büntetik.

— De a válságot nem háríthatja el más, csak az állam beavatkozása, aminek két irányban kell megnyilvánulnia. Mindenekelőtt gyors anyagi segítséget, olcsó hitelt kell nyújtania nemcsak az iparnak, hanem a kereskedelemnek is — s egyszerűen mind sürgősen végre kell hajtani mindazokat a jogi enyhítéseket, amelyek nélkül a gazdasági élet szabadon nem működhetik.

— A Romániai Hitelezői Védegylet

Incidens a szocialisták és a kisgazdák között a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlésen tegnap szintén igen viharos jelenetek játszódtak le. Az Alföldi Brigád ügyével kapcsolatosan Eckhardt Tibor volt sajtófőnök az indemnitási vita folyamán felszólalt a magyar parlamentben és többek közt a következőket mondotta:

— Amikor az Alföldi Brigád miatt Szegeden nyomoztak, jobban tették volna, ha Budapesten a vezérkarnál folytatnak nyomozást.

Pedl tegnapi beszédében visszatért Eckhardt-nak erre a kijelentésére. Eckhardt-nak ez a kijelentése súlyos gyanút tartalmaz. Mi az, kérdezi, amit Eckhardt tud? Attér azokra az atrocitásokra, amiket Héjjas névvel együtt szokás emlegetni.

Nem tudja, — úgymond, — hol szaladgálnak a gyilkosok, abban

mostanában alakult meg, egyelőre csak kolozsvári székhelye épült ki, de remélhető, hogy nemsokára megalakul bukaresti központ is.

— Mindenesetre fontos, hogy minden hitelező és adós jelentse be ügyét a védegyletnek, amely a legnagyobb körültekintéssel és szakértelemmel iparkodik az érdekek kölcsönös szolgálatával segíteni a válsággal járó bajokon.

sem biztos, hogy a Házban nem kelle a véreskező emberekkel kezelt fogni

Csontos Imre közbeszól, amire a szocialisták és kisgazdapárt közt éles összetűzés keletkezik.

Nagyatádi Szabó hangosan méltatlankodik, hogy a kisgazdákat hogyan aposztrofálják,

mire a szocialisták sértő közbeszólásainak özőnében több kisgazda képviselő a szocialisták padjára felé tart. A szocialisták közül többen eléjük mennek. Az ellenfeleket, mielőtt egymáshoz értek volna, lefogták. A botrány rettenetes méreteket ölt. A verekedést a kormány tagjai akadályozzák meg.

Leningrad lesz Pétervárból

Szombaton temet Oroszország — Kinevezte Anglia az első orosz nagykövetet

Lenin halála a nagy uralkodók végtisztességével járó ceremóniát váltotta ki a végtelen orosz birodalomban. Faluk és városok népe özőnik Moszkvába, hogy utolsó pillantást vessenek Lenin holttestére, az új Antikrisztusra, aki győzött a mélységes orosz léleken.

Ahol a ledöntött cári hatalmasságok éltek évszázadokon át, a Kreml fala alá temetik az egykori tanítósarjadékok, aki az új idők legnagyobb embereként a világtörténelembe írta magát. Fanatikus és csorbíthatatlan hit vitte előre fantasztikus utján ezt a teoretikus forradalmi vezért, aki a szocialista utópia kísérleti nyulává tette meg egyszer megsemmisített népét. Nem minden sikerült úgy, ahogy Lenin akarta, de benne volt oly nagy lelki erő, hogy belássa tévedéseit. A romhalmazok, vértenger alól egy új Oroszországot emelkedik ki, mely már a jövőbe rajzolja körvonalait.

Egy tény és egy igazságot szűr le az új orosz sors: a végtelen emberi vágyat egy jobb és szebb élet után. És ezt az emberi álmod fogja szimbolizálni sokáig Leningrad, az új város, mely a szovjetek akarata folytán Pétervár régi cári hamvaiból éled ujja.

Moszkvai jelentés szerint: Lenin temetését szombatra tűzték ki. A diplomáciai missziók vezetői tegnap a német

nagykövetségén gyűltek össze, hogy megbeszéljék a temetésen való részvétel módjait. A tanácskozásokon gróf Brokdorf Rantzau elnökölt.

A pétervári szoviet sajtóiroda jelenti, hogy Moszkvából érkezett javaslatra elhatározta, hogy

Petrograd nevét Leningradra keresztelik át.

Anglia küszöbön álló elismerését dokumentálja az a tény, hogy már kiszemelték a britbirodalom oroszországi diplomáciai képviselőjét.

Londonból jelentik, hogy James O'Grady képviselő elfogadta Macdonald ajánlatát és elvállalja a moszkvai nagyköveti állást. Angliának ő lesz az első nagykövete Oroszországban a forradalom óta.

Londonból jelentik: Moszkvából ideérkező hírek szerint Lenin holttestének megérkezését nagy katonai díszszel fogadták. Minden üzletet bezártak, a kocsi közlekedés megszűnt. A pályaudvar előtt a munkástestületek küldöttségei gyülekeztek. Délben megérkezett a holttestet hozó különvonat. A koporsó egy vörösre festett vasúti kocsiában feküdt. A koporsót leemelték a vasúti kocsiból és Kalinin, Zinovjev, Bucharin és Stalin vállukon vitték. Közvetlenül utána ment Zinovjev,

karján Lenin özvegye és Kalinin támogatja Lenin hűgát.

A gyászmenet teljes két óra hosszan át hullámozott Moszkva utcáin, míg a Vörös-térre érkezett.

A szovjet-kormány egyhavi diplomáciai gyászt rendelt el.

Gradinariu Coriolan lemondása

Az államkincstár nagyvárad ügyésze, dr Gradinariu Coriolan ellen — mint megirtuk — fegyelmi eljárást tett folyamatra az az agrárügyeket intéző földművelésügyi miniszter. Az idők az volt, hogy a kincstári ügyész a regátban érvényben levő rendelkezések ellenére a nagyvárad g. kath. pü-pük erdőkisajátítási ügyében beismeréssel élt akkor, mikor nem el-lenezte, hogy az erdők értékének megállapítására becsleli eljárást és helyszíni szemlét rendeljen a bíróság s amelynek eredménye az első-fokúlag megállapított becsár felemelése lett.

Dr Gradinariu Coriolan a vizsgálatnak, amelyet a kolozsvári vezérigazgató vezet, alá-vetette magát s megkezdte a fűgőben levő kincstári ügyek elintézését, de benyújtotta le-mondását az igazságügyminiszterhez. Beadványá-ban előterjeszti védekezését a vád ellen, amely beismerést emleget, holott az érvényben levő magyar perrendtartás tiltja az ok nélküli taga-dást s azt bünteti is. Az ő nyilatkozata csak az igazság kiderítésére szolgált s erre őt esküje is kötelezi.

Lemond tehát megbízatásáról, mert az ré-gebbi, megérlelődött szándéka. Az a fizetés ugyanis, amellyel az államkincstár honorálja, az ügyvédi működésnek lebecsülése. Fize-tése havi 2600 lei, amelyből egyetlen alkalma-zott 2300 lei vez igénybe s i. y 300 lei marad a gépirónoknak, nem is szólva a papírról és nyomtatványokról. 1923 májusban a miniszter felbátalmazta őt, hogy a felszaporított ügyek elvégzéséhez kincstári ügyészhelyettes s egy gépirónót alkalmazhasson, erről ő jelentést is tett, de azóta sem utaltak ki számára a szüksé-ges összegeket s azokat sajátjából kell fedezni. Ezért jól teljesített feladata tudatában állásáról lemond.

Ha a ház eladó

A spekulációnak egyik főága még ma is a ház. Sokan foglalkoznak házközvetítéssel és nagy-jában mindenki jól jár, csak a ház lakói sanyik meg és az a ház, amellyel senki sem törődik. Az új háztulajdonos nem javított, nem takarítat, nem törődik a lakók panaszaiával. A kü be-fagyhat, vízvezeték csövek megrepedezhetnek, az eső eszik a lakásokba, a falak megrepedez-hetnek, a háztulajdonos egy bányt sem költ rá, hiszen új vásárlóra vár. Az ilyen házat meg le-het ismerni arról, hogy szeggyene az utcának, a városnak, csak éppen a tulajdonos nem szé-gyeni, aki legtöbbször nem is lakik ott. Egy ilyen öt év alatt öt gazdát cserélt ház áll Nagy-várad legforgalmasabb utcájában a Calea Regele Ferdinandon (Rákóczi ut) a Weizlovics Lajos palotaja mellett. Az évszázados régi ház kitö-nnyől az aszfaltjáróra, ezzel is, lehullott vato-latával is magára vonva a közfigyelmet. Szé-ggyene a városnak kívülről, de ajánlatos nem nézni be az udvarára.

A ház, amelynek egyébként is már csak a telke értékes, óriási értékű képvisel a város legszebb részén, eze őt öt évvel még néhai Steinschreiber fodrászmesteré volt. Aztán a Gerster, Szunyogh és Magyar cég vette meg, aki vi-szont Goldzinger brassói gazdag fakeskedőnek adta el. Goldzinger sem azért vette, hogy palo-tát építsen, hanem néhány hétel ezelőtt eladta a Stern Hermann-cégnek. A telek felett már is tárgyal Weizlovics Lajos, aki a szomszédos pa-lota tulajdonosa, esetleg sírkövekrát fogja el-helyezni a hatalmas telek udvarán.

Tizenhat lakója van a teleknek és az ud-varban összesen hatvan személy lakik, akik re-

tenetesen érzik a házzal együtt a gazdálansá-got. Az egyik lakás fala néhány nappal ezelőtt bedől. Víz mosta alá az egész épületet. A víz-vezeték cő meg van repedve, következményeit felesleges lefesteni. És ami a legborzasztóbb — s ez a város közepén van így — a batvan személynek egyetlen szűség hely áll rendelkezésre, de az is el van romolva. Tejesen hasz-navehetetlen. Ennek következménye, hogy az ud-var közepén folyó csatorna mind ntele szenny-vízet vezet ki a város legforgalmasabb és leg-szebb vezetőútjára.

A lakók elmentek már panaszuikkal min-denfelé, ahol csak segítséget reméltek. A városi előjáróaktól kint is volt Popa Demeter városi előjáró jegyzőkönyvet vett fel s megígérte, hogy a háztulajdonost kötelezi a rendbehozatalra. Mi történt nem tudjuk, de ma is minden a régi-ben. Korántsem világos, hogy nem ez az egyetlen ilyen ház Nagyváradon. De van még néhány száz, válogatás nélkül a város minden részében. Ha a városi előjáróság venné a fáradságot s be-nézne a szemetes, elhagyott udvarra s a tör-vény szigorával kezelne legalább azokat, ame-lyekről panasz érkezik hozzá, sok lakót mentene meg az egészségtelen lakástól és város tisztán-tartási szempontból is érdemes munkát végezne.

Mese volt a gyermekrablás

Mikor tegnap munkatársunk felkereste a kápolna-terti gyermekrablás "áldozatát" a kis Fleisz Micit a szülők a gyermek idegességére való tekintettel a keresztkérdéseket, a gyermek kimerítő faggatását ellenézték azzal, hogy na-gyon ideges a gyermek s szemmel láthatólag iz-gatja az ügyről való tárgyalás. Munkatársunk a gyermek egyik nagybátyjának azonban megje-gyezte, hogy a család iránti himeletből lemondott a faggatásról, bár az a gyanúja, hogy az egé-z rablás csak mese, az alarcról való dolog is kitalálás, ugyesintén az is teljesen valószinű-ten, hogy a gyermeket több kilométerre elhur-colták. A család, amely nagyon szigoruan ne-veli a gyermekeit, határozottan állította, hogy bár Micivel enyhébben bántak, soha hanyagsá-gon nem érték, sőt nyíltan őszinte. Munkatár-sunk megjegyezte, hogy megírja az esetet, mert tele van vele a város és kíváncsian várja a fej-leményeket s maga is nyomozni fog. A törvény-ségi gyakorlat azonban világosra az igazolta, hogy a gyermekek számtalanszor félrevezettek a bíróságokat és a francia akadémia nagy díjat í-dőzt ki a kilencvenes években arra, hogy mi-képpen lehet a gyermeket meglozni a fullentés-ben, illetve hogy vallomása, előadása fedje a tényállást vagy sem.

Az eredmény az volt, hogy többször félbe kell szakítani előadását, más tárgyra terelni a figyelmét s ha nyomban nem tudja ott folytatni, ahol elhagyta, hanem előlőr kezd, mint a szajkómódra betanult Miatyánkot, abc-t, keresi a fonalt, aktor valótlant mond.

Ilyen kikérdésnek nem volt álvette Fleisz Micit, aki egyébként a rendőrségen több ízben vezető kapitány és a detektívek előtt, dr Ertler Mor tiszti orvos előtt, apca tanárnő előtt és még vagy huszszor mondta el az érdeklődőknek a rablás esetét, mindig hazszalnyi pontos ággal, de látható idegesen és eltérően más gyerekektől, akik valami eseménynek hősnői voltak, kedvet-lenül. Még Ertler dr sem kételkedett a gyermek előadásának valódiságában, legalább is azt nem nyilvánította. Az eseményt az összes helybeli iskolában közhírré tették a növendékek között, hogy vigyázzanak s minden idegen ember közeledését utasítsák vissza s ne járjanak egyedül.

A szülők megkezdék a nyomozást és mivel megdűltek, hogy gyermekük délután 5 órakor együtt volt egyik D. J. nevű iskolatársnőjével, elment annak lakására. Mikor D. J. édesanyjá-nak elmondta, mi történt a kis Micivel, D-né előadás közben folyton megjegyezte:

— Eppen úgy, mint az én kis leányommal. Tudni kell, hogy D-né egyik kisánnyával fényeg megtörtént csaknem mind az, amit Fleisz Micit magáról előadott, azonban a

tettést leforlítottattok, eíttettek és ma is börtön-ben van. De elmondta D-né azt is, hogy

Fleisz Micit náluk volt öt órától este 6-ig.

D-né kisleánya elbeszélte Fleisz Micinek a vele történt merényletet s mikor beszélgetésben het óráig eltöltötték az időt, a kis Micit meg-megijedten mondta, hogy elmaradásáért nagyon ki fog kapni.

— Nem fogsz kikapni, ha elmondod azt, ami velem történt. Mond el, hogy elraboltak, meglásd, nem ver meg edes pád.

A gyereket tényleg szűő már kétségbe-esetten keresték. Apja a zárdában is volt s éppen akkor tértek haza. A kis leány — látva az izgalmat — még jobban megijedt és dadogva, resketve mondta, hogy elraboltak és azt is em-lítette hogy tüvel szurta meg az idegen ember.

Tegnap reggel a zárdában szembesítették a két D-gyereket és Fleisz Micit s a gyerekek sirva, részletes vallomást tettek azzal, hogy nem gondolták, hogy ekkora baj lesz a dologból.

Erről a fordulatról aztán értesítették a rendőrséget is, amely még szerepsére nem indított nagyobb nyomozást a "teljes" után.

Vigadó mozgószínház

Szombat — vasárnap

Luciano Albertini

és Jack a csodamejőm A cirkusz fenomen című attrakcióban.

Dorian film.

A fél 4 óras előadás mérsékelt helyén.

Üzleti könyvek

állandó nagy raktára, modern irodai be-rendezések, nyomtatványok előnyös árban és szép, izléses kiviteiben. Levélrende-zők és egyéb papír és írószerek előnyös beszerzési forrása. Fénymásoló papírok minden nagyságban

Mogy és Lászlónál

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca).

Esőernyőt

minden kivitelben készit

Rosenberg Testvérek

Nagyvárad, Jrga (Zoldfa)-utca 8.

Kérjen árajánlatot.

GONDA

TESTVÉREK

CIPŐÁRUHÁZA



Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 5.

Megnyit!

Kertész Szidy

női kámp üzlete, Josit Vulcan (Nagy Sándor)-utca 1.

Eredeti boci, párisi modellek

Óriási katasztrófától menekült meg a bukarest-nagyváradai gyorsvonat

Szardán délután a predeáli állomás forgalmi tisztviselőjének gondatlanságából kifolyólag csaknem végzetes vasuti szerencsétlenség történt. Felsőtömös állomáson is csak a mesébe illő véletlenül halt a vasuti szerencsétlenség elkerülése.

A Bukarestből Nagyváradra induló gyorsvonat mozdonyvezetője — állítása szerint — Predeálon a fékpróba alkalmával jelentette a predeáli forgalmi tisztviselőnek, hogy a Westinghouse-légfék nem működik megfelelően. Aggályait közölte arra nézve, hogy a légfék esetleg a szolgálatot is felmondja s így nagyon veszélyes a Predeál és Felsőtömös közötti lejtős pályán tovább menni.

A forgalmi tisztviselő ennek dacára megengedte a gyorsvonat tovább indulását. Predeálon túl a pálya nagy lejtéssel esik és egyike a legveszélyesebb vasuti pontoknak. Meredélyek szélén szalad le a vonat Felsőtömösön állomás felé. Ez a pálya a legnagyobb elővigyázatosságot igényeli még a tapasztalt vasutasoktól is, mert a legkisebb hiba is végzetes szerencsétlenség oka lehet. Ilyen helyen van különös fontossága a Westinghouse-féle légféknek, amely tudvalevőleg a legnagyobb gyorsasággal haladó vonatot is képes pár másodperc alatt megállítani.

Anitól a bukaresti gyors mozdonyvezetője tartott, bekövetkezett. Alig ért a gyorsvonat a meredek pálya tetejére, a légfék teljesen felmondta a szolgálatot s a gyorsvonat nekiszabadultan, egyre növekedő irammal rohant a meredek pályán lefelé. A kifizékekhez folyamodtak. Hiába. A vonat szédületes sebességgel száguldott.

A felsőtömösi állomásra, amely felé a bukaresti gyors örült, csaknem 130 km-es sebességgel rohant, ezalatt beérkezett az aradi gyorsvonat. Menetrend szerint a két gyors is keresztezi egymást, megállás nélkül. Természetes, ha valamelyik késik, a másik gyors bevárja. Bár a predeáli állomás pontos indulást jelzett, a felsőtömösi állomás az aradi gyorsvonatot feltartóztatta. Ezzel óriási szerencsétlenséget hártott el, mert ha az aradi gyors túl megy Felsőtömösön, még az állomás előtt beléje rohan a szédületes sebességgel nyargaló bukaresti gyors.

A predeáli állomás közben, úgy látszik, figyelmeztette a tömösit arra, hogy a bukaresti gyors légfékje gyenge s a felsőtömösi forgalmi hivatalnak, hogy legalább az aradi vonatot megmentse, csonka vágányra állította be a váltót.

A bukaresti gyors szédült sebességgel robogott végzte felé. Vasuti személyzet és utasok sápadt rémülettel, ájult kábulatban érezték a sors lecsapni készülő kezét. Az örült pánik kitörését fojtogató borzalommá tompította a halálfelelem.

Úgy látszott, hogy a bukaresti gyors szerencsétlenségét immár semmi meg nem akadályozhatja. A csonka vágányon túl meredek völgy mélysége várta a halálvonatot. Az elszabadult vonat villámsebességgel keresztülrepült a felsőtömösi állomáson és a csonka vágány végén álló akadályt pillanat alatt szétzúzta. És ekkor a mozdony a havas lejtő szélére ért. Az összetörődött és kőkeményre, jegessé fagyott hómeleg közvetlenül a halál torká-

ból mentette ki az utasokat. A mozdony ugyanis, mintegy 40 méteres havonfutás után belefűrödött a hóba és a gyorsvonat, közvetlenül a lejtő szélére megállott.

A halál markából szabadult emberek felfohászkoztak. Az utasoknak, meg vasuti személyzetnek semmi baja sem történt. A mozdony eleje összezúzódott. Új mozdonyt kaptak és a gyorsvonat négy órai késéssel robogott be Váradra.

Mezitlábás séta egy téli bundáért

avagy
egy könnyelmű fogadás története

Az idei tél iránt a legrajongóbb télimádó is aligha tudhat **felmelegedni**. Hideg szél súvölt az üres utcákon, mindenki loholt: csak minél előbb fedél alá! Mégis tegnap délelőtt furcsa látványt vonta magára a figyelmet, — egy télikabátos fiatalember a dermesztő időben mezitláb futkározott végig a főuton.

A járókelők meg-megálltak egy pillanatra:
— Bolond, — mondták magukban és összecsúszva húzva bundájukat, gyors léptekkel siettek céljaik felé...

I.

Egy Reismann nevű ur, műszaki iroda tulajdonosa, borotválkozni ment az egyik Szent László-téri fodrászhoz.

— Huh, de hideg van, fujta ujjait, rettenetes idő. A kutyát kár kiengedni.

A székény borbélysegéd sóváran jegyezte meg, miközben Reismann ur tízezer leis télibundáját igyekezett lesegíteni:

— Ha nekem ilyen bundám volna, mezitláb se fáznék!

A bundatulajdonos a vállára csapott:
— Na öcsém, ha maga ötször mezitláb elmegy a kórházig, magáé a bunda.

II.

A proli borbély pedig nem szólt semmit, hanem vetni kezdte a cipőjét. Ha Csutina a víz alá megy ilyen időben, gondolta, a fiaszteren ő se fagy meg. S már loholt is és 20 perc múlva visszatért. Egyszer meg volt.

A fogadó ur kissé megijedt:
— Hohó, én is magával megyek ám. — Azzal kocsiba vetette magát s konflisan kísért a megyei közkórházig tartó uton a mezitlábás borbélysegédet. Négyezer egymásután.

III.

Az ötödik ut végével pedig levette bundáját és odaadta a nyertes fogadónak. Aztán ráadásul a boldog segéd megborotválta. És nem fogadta el a borraivalót.

ZSIDÓ LEÁ-YEGYLET MŰSOROS ESTÉJE

Február 12. Kedd

a Kereskedelmi Csarnokban.

LEICHTNER
SZÖRMEÁRUHÁZA
STR. CIOROGARIU - URI - UTCA 4 SZÁM
LEGUJABB MODELLEK
• OLCSÓ ÁRAK •

Arlejtés a Széchenyi boltjaira

A városi tanács, mint ismeretes, a Széchenyi-szálló boltjaira árverést rendelt el. Dr. Mangra Demeter főügyészhez a következő ajánlatok érkeztek:

A Lindenbaum üzletre Boncidean Simon 25.000 lei, Krupka Ferenc 30.000, Tipografia Romaneasca 16.000, Lindenbaum Ignác 16.000, Herbst Fülöp 65.000, Leonida autókellék 25.000, Bleyer Adolf 108.000 lei.

A Freund B.-cég üzletére a bérlő 10.000, Marcus István Vestul Romani 12.000, Krupka Ferenc 25.000 lei.

Ezek után csak arra vagyunk kíváncsiak, hogyan adja át a tanács a bolti helyiségeket a legtöbbet ígérőnek, miután tavaly ez év májusáig meghosszabbította a törvényt a bolti bérleteket is s kilátásban van a bérleteknek ez év májusától 2 évre való meghosszabbítására. Az is lehetetlen, hogy kitegye a régi bérlőket s viszont miből fedezi a kárpótást, amit az új bérlő fog követelni, ha nem kapja meg a bérletet. Az is tudott dolog, hogy a bérek maximumáltak, tehát kérni lehet nagyobb összeget a mainál, de adni nem muszáj.

Majusig marad érvényben a jelenlegi lakástörvény

— A házér és a mellékdíjak —

A jelenlegi lakásbérleti törvény ez évi május hó 1-éig marad érvényben és ennek folytán folyó évi február 1-én — más megállapodás hiányában — ugyanazon törzsbérek fizetendők, mint amelyek a korábbi negyedekben követelhetők voltak. A mellékdíjak tekintetében az a változás állott be, hogy a vízvezetési és csatornázási üzem igazgatósága a fürdőcsapok, a különcsap stb. díjait a **folyó évi február 1-től kezdődőleg 50 százalékkal** felemltet. Ennek folytán szedendő: vízdíj címén a törzsbér 12 százaléka, csatornázási díj címén a törzsbér 8 százaléka, fürdőszoba után évi 300 lei, egyebek után évi 120 lei, különcsap után évi 60 lei.

A többi mellékdíjak (szeméthordás, ürsek tisztítás, kéményseprés, lépcsőház, udvarvilágítás) százalékszámai nem állapíthatók meg, hanem ezek a lakások száma, nagysága, vagy a fizetett bérek rányában terhelik a bérlőket. Ugyancsak a fizetett bérek arányában osztandó meg a tulajdonos és a bérlők között az újban életbeléptetett köztisztvisági (utcaseprési) adó is.

Kiszámítása megkönnyebbitése végett közöljük, hogy a fizetési meghagyásban feltüntetett, ezáltal háromnegyed évre kivett, ezen járulékok összege elosztandó a ház összes bérei és illetve a tulajdonos által használt helyiségek bérértékének összegével és az ily módon elért szám megszorozva az egyes bérlők által fizetett bérrel, adja az egyes bérlőket terhelő adó összegét. Például: egy ház összes bére, a tulajdonos által használt helyiségek bérértékével együtt 6000 lei s a házban van a tulajdonos lakásán kívül még három lakás, egyenként 1400 lei törzsbérrel és kirovatott ezen ház után 400 lei köztisztvisági adó, akkor a 400 lei osztandó 6000-el és az eredmény szorozandó az egyes bérekkel, vagyis tehát 1400 lei lakbér után 93 lei 24 bani köztisztvisági adó fizetendő az adott esetben a szóban forgó háromnegyed évre. A háztulajdonosok a törvényben biztosított kilakoltatási jogai változást nem szenvedtek és a tulajdonosok a törvényben és a városi szabályrendeletben meghatározott esetekben élhetnek a rögtön hatályú felmondás jogával.

Sérlemes rekvirálás esetében a rekviráló bizottsághoz a felmentés iránti kérvények legkésőbb 8 napon belül nyújtandók be és ennek adatai a titkári hivattal közlendők.

Szövetségünk régebbi és újonnan belépő tagjai élvezhetik a gazdasági osztályunk által az épületek tűzveszély elleni biztosítása, a csőhálózat karbantartása, az ingatlanok adásvétele és kezelése tekintetében.

Vizumot utlevélre leg-
hamarabb a



Hegedüs Hirlapiroda
Intéz el. **Telefon 13-01.**

tetésben tagjainknak biztosított előnyöket. Jogügyi osztályunk tagjainknak bérleti adó és rekvirálási ügyekben díjtalan felvilágosítást nyújt. A szövetségünkbe való belépés titkári hivatalunkban (Avram Iancu, Kossuth Lajos-utca 15-a szám) eszközölhető.

A Házulajdonosok Szövetsége képviselőjében dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

Országos akció a telefondíjak emelése ellen

A bukaresti orvosok testületileg leszerelték a telefont

Csak a napokban jelent meg egy egyszerű értesítés, amely a telefonelőfizetők tudomására adja a 300 százalékos emelést. Ezzel a telefont végleg kikapcsolták a mindennapi és kereskedelmi élet szükséges eszközei közül és előre-rukkoltatták. A telefon luxus lett.

Soha, sehol sem volt a telefon állami jövedelmi forrás, sőt a legtöbb államban a telefonosztály deficitet dolgozik, de az állam vállalja a deficitet, mert hiszen jól tudott dolog, hogy a telefon nagy lépésekkel segíti elő a kereskedelmi élet fejlődését.

Talán, ha csoportokba osztva, most csak egyes csoportok telefonelőfizetési díját emelnék és a nagy vállalatokkal, bankokkal akarnák megfizetnivaló deficitet, talán nem kellene elégedetlenséget. De azt mindenki fentartás nélkül elfogadja, hogy az orvosoknak, ügyvédeknek, gyógyszerészeknek és néhány más intellektuális foglalkozási ágnak feltétlenül szüksége van a telefonra, viszont a horribilis előfizetési díjakat nem tudják megfizetni.

A telefon előfizetési-díjak felemelése ellen elsősorban a regátbeli orvosok protestálnak. Az orvosok bukaresti szövetsége január 21-iki gyűlésén elhatározta, hogy memorandummal fordul a posta-vezérgazgatósághoz, szállítsák le az orvosok előfizetési díját. A gyűlés elhatározta azt is, hogy abban az esetben, ha ezen kérésüket nem méltányolják, kötelezik az egyesület minden egyes tagját, kapcsolassa ki a telefonját.

A bukaresti orvosszövetség csatlakozásra fogja felhívni Románia minden városának orvosszövetségeit.

Kis leány a rendőrségen, akit az apja jelentett föl

Való igaz, hogy nagyon csunya az élet, nincs itt sok örülni való. Tegnap fogházor kísért a rendőrségre egy kicsi leányt. Amíg jöttek az utcán, kiváncsian találgatták az emberek, mit csinálhatott ez a kisleány.

És a tejfehér arcu, csodásan tiszta kékszemű kislány megállott a komoly rendőrök között és várta, mi fog vele történni. Nem sirt, nem reszketett, hanem gyorsan a kályha mellé húzódott, mert vékonyka kis kabátja alig védte a hideg ellen.

A kisleányt az édesapja jelentette fel az ügyészségen rakoncátlanokdásért, lopásért, koldulásért. Az ügyészségtől azonnal átkísérték a rendőrségre, ahonnan a gyermekmenhelyre fog kerülni.

A kislányt M.—Margitnak hívják, tizenegy éves csak. Giliányi-utca 14. szám alatt lakik az édesapja, M. J. cipészmeister. A kis Margitnak mostohaanyja van. Ez sok mindent megmagyaráz, még azt is, miért került a rendőrségre.

— Margitka mit csináltál, hogy megharagudott rád az apád — kérdeztem.

— Nem csináltam semmit — feleli. — Apukám nem adott pénzt irkára, meg könyvre. Az iskolából haza akartak küldeni. Erre én loptam a fiókból pénzt. Tudtam, hogy megver az isten érte, de iskolába csak szerettem volna járni. Aztán bácsikától kértem pénzt az utcán, azon is könyvet vettem, meg irkát. A mostohaanyám nem szeret, tudom én jól. Azért hozott engem apuka ide. Ebben az évben már be sem írtattak az iskolába, hanem szolgálni küldtek. Körös-utca 33. szám alatt laktam, dolgoztam szívesen, mert nem bántottak. De most már nagymosást is velem akartak csináltatni. Nem bírok én még egyedül annyit mosni. Hazaküldtek.

— Apuka azt mondta, mikor cselednek adott — dül tovább a panasz a kislányból, — hogy ha

innen elküldenek, akkor a rendőrségre hoz. Most már el is hozott.

A kisleányt átkísérték a menhelyre.

Utolsó szavak

Irta: Karinty Frigyes.

Német tudósok ajánlom a feladatot: érdekes munka lenne, lelkiismeretesen összegyűjteni híres emberek utolsó szavait, amivel haldokolva elbúcsúztak.

Csodálom, hogy még nincs ilyen könyv. Nem véletlenül érdekel bennünket, szinte perverz kíváncsisággal ez a gyászos pikantéria: a végső megnyilatkozás, veritékes homlok a küszöb előtt, a szakadék szélén — az utolsó kérdés, amire nincsen válasz, az utolsó érv, ami után több kérdés nem következhetik, valahogy úgy érezzük, hogy a haldokló utolsó szava több és külön kell legyen mindennél, amit az előtől hallottunk, — mintha azt várnánk, hogy végeredményt kapunk, annyi összeadás és kivonás és szorzás és osztás után, rezümét és ítéletet a nagy pörben, amit élet vív a halállal, tamulását a szörnyű példázatoknak, amit a soha vissza nem térő Én jelentett, hogy a Tények és Valóságok összefüggését jelképezze (mi más az ember, mint a Dolgok összefüggésének törvénye?), eredőt, ami vörös fonállal köti össze rengeteg kusza ákombákom értelmét, érthető rajzot, kerekítve a zürzavarból, megoldását a rejtélynek, amit a másik ember arca jelentett számunkra — egyszerűen: igazságot. A haldoklóban megbizunk, hogy nem fog hazudni nekünk — lelkünk mélyén jól tudjuk mindannyian, hogy minden hazugságunkat az életből, az élet folytatását akaró, a következő pillanatot feltöltő, minden megismerés vágyánál erősebb vágy sugalmazza — a legelvonatibb megismerés is annyiban érdekel csak bennünket, amennyiben hozzájárul életünk folytatásához. De a haldokló már nem remél, nincs oka hazudni, értelme megfizet az életakarás gátló szennyétől — valahogy úgy képzeljük öntudatlanul, hogy a vérdök felszáll lelkéről utolsó pillanatában s életében először látja át az egész tájat: önmagát is. A halálra ítélt, menekülést remélve, utolsó pillanatig tagad — csak az akasztófa alatt jut eszébe, hogy „könynyitsen lelkiismeretén.”

Igy képzeljük, ezt várjuk — de a tapasztalás makacsul megtagadja várakozásunk s azt a lesújtó tanulságot szolgáltatja nekünk, hogy a halálos ágy előtt érzett áhítatunkkal is csak sebeinket akarjuk balzsamozni, zsongítani halálféltelmünk fájdalmát. Mert a halálról époly keveset tud a haldokló, mint az életéről az, aki meg nem született — s amit mi várunk tőle, nem a halál és élet magyarázata, csak biztatás és bátorítás, hogy egykor, ha ránk kerül a sor, nem lesz nehéz elválni életünkől. Azért ábrándit ki titokban minden utolsó szó, ami nem erről a nagyon izgató kérdéssel áll felvilágosítást — mit bánja a halálraítélt a metafizikát, a lét és nemlét kérdését: őt az érdekli, vastag lesz-e nagyon a kötéssel s elviselhető-e a fájdalom és rémület, ha majd megszorul a nyakán? A halálos ágy körül nem igazságot szomjazó lelkek sorakoznak — halálraítélt nyomorultak nézik társukat és magukra gondolnak mindannyian. Láttam embereket meghalni, bátran és büszkén, szárnyaló szavakkal ajkukon és bámultam és irigyletem őket: de a szívemhez, részvétemhez és bánatomhoz azok voltak közel, akik remegve kértek morfiumpot az orvostól s könyörgő szemmel kiméletet és jóságot és megértést mindannyiunktól, akik itt maradnak. És soha nem felejttem el a tekintetét annak a szegény nyomorultnak, aki megsimogatta a hóhér kezét s akinek ezek voltak az utolsó szavai: „csak finoman, Miska apám, hogy ne fájjon.”

A Goethe „Mehrlucht”-jének értelmét hadd kutasassák az esztétikusok és metafizikusok — én a legnagyobb emberek utolsó szavait is csak utolsó és nem végső szónak tapasztaltam: ugyanannak a rögeszmének jegyében születtek, amiben az illetők életüket töltötték, annak a hazugságnak utolsó erőfeszítése volt, amivel elviselhetővé tették az életüket, hogy most a halálukat tegyék elviselhetővé. Az önmagát dicősséggel és nagysággal és boldogsággal áltató Nero még egy injekciót ad magának: „Heu, qualis artifex pereo” — és Toisztói, aki úgy tudott csak harmóniát teremteni a diszharmoniaiban, hogy megkülönböztette magát, a tisztát és szerénységet és erkölcsöt a tisztátalan és hű és erkölctelen világtól, még egyszer hangoztatja ezt a különbséget, elégedetlennél korholván önmagát, amiért puha párnát fogadott el: „nem így hal meg egy paraszt!”

Minő szomorú komédia! Don Quijote szelíd megréése, mosolygó belátása és felismerése bolondságnak a halálos ágyon, ha nem ily félségek, minden-ésetre emberibb — és emberségebb, bátrabb és őszintébb Strindberg egyszerű megadása, amivel felismeri maga körül a kemény és változtathatatlan tárgyakat a nehéz órában, mikor maga is készült tárggyá változni s már annak is tekinti magát — idegennek, harmadik személynek, akiről szinte kö-zömbös bullettint ad le. „A kezem, lábam nem érzem — szívverésem kihágy, eszméletem csökken — ez a halál.” Heine Henrik környezetét igyekszik mulattatni talpraesett ötlettel, „schlagfertig”-en tor-kolva le a halál savanyu tréfáját. „Dieu me pardon-nera c'est son métier.” Jókai szeliden kér bocsánat-tot, hogy szeretne fainak fordulni. „Most aludni fo-gok.” Madame d'Épinay (Rousseau szerint) kissé vaskos bizonyítékkal állapítja meg, hogy még él — Danton gúnyosan emlékezteti ellenfelét, hogy már ő is halott. S a végsők versenyében, sok ezredéven át zeng Szokratesz végszava az élet zavartalan fo-lyását hirdető „Aszklepiosznak kakassal tartozunk — adjátok meg neki!”

Hajnal és Rózsa

Vászon különlegességek és nőidivat árúháza

Str. Iosif Vulcan sor. "Nagyan és kicsi-Nagy 5-utca 1. ben állandóan kapható.

Feltűnő olcsó árak!

Uri fehérneműek, gallérok, nyakken-dők, női és férfi bőrcsutykban

MOLNÁRNÁL,

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

Házak tervezését éplítését, átalakítását vállalja KEMÉNY BÉLA mérnök Clorogarlu (Uri-utca) 4. sz. a.

Minden kézipart felölmúló

„oroszlán” védjegyű ingek
állandó dús választékban raktáron.

„SPLENDID” uri divat üzletében,
Avr. J. (Kossuth)-u. 16.
Meglepő olcsó árak!

Max Brotmann Bukarest Str. Apolodor 33 Telefon 32-4

Az ismert cég speciális osztályt létesített és elvállalja a kereskedő és iparosvilág képviselőit és kü-lönbféle érdekelteket keresztyvitelét a központi szerveknél, bankoknál, hatóságoknál stb. Bukaresiben, úgy, hogy a felek az utazást és egyéb költséget megtakarítják. — Ajánlatok az összes bukaresti nagybankoktól.

2118

Nem űres reklám jól és olcsón vásárolhat Wiltraeinnél

Avram Iancu (Kossuth) utca 5.
Női és férfi szövetelek, barehet, flanel,
schillon, vásznak stb.

Készülődés az új politikai kampányra

Néhány nap múlva újból megkezdji a parlament a munkáját, de a lapok még nem is foglalkoznak belpolitikai ügyekkel. Ugy látszik, nem sokat várnak az új parlamenten szeszontól. Egyedül a kormány felhivatalosa, a Viitorul kezdte meg akcióját. A Viitorul belpolitikai cikkén is meglátszik, hogy inkább csak tapogatózásnak szánták és most várják a válaszokat rá.

A Viitorul úgy tudja, hogy az ellenzék még egyáltalában nem döntött, milyen álláspontot fog elfoglalni a parlament megnyitása után. A nemzeti párt csak tárgyal, — írja, — ezután is csak tárgyalni fog.

A parasztpárt teljesen tájékozatlan. A végrehajtó bizottságát január 27-ére hívta össze. Matei Cantacuzinó készül nagy beszédre, amelyet február elején akar elmondani.

A néppárt végrehajtó bizottsága — az averescanus frakció. — ülést tartott, de ezen nem vett részt Averescu. Előrelátható, hogy az averescanus frakció folytatja eddigi politikáit.

Az Argetoianu frakció szervezkedik. Az argetoianuisták részt vesznek a parlament ülésein és előreláthatólag együtt dolgoznak majd a nemzeti demokráciákkal, a kiknek Jorga a vezérük. Az előrelátható fuzióig ez a két csoport kollaborál.

Az új parlamenti szeszonban az ellenzék egyik legnépszerűbb fejezettel, a drágaság lesz és a vasuti mizériák. A Viitorul már előre készül a támadásokra és kijelenti, hogy a Vajda és Averescanus-kormányok alatt sokkal rosszabb volt a helyzet.

Az igazi harc természetesen csak ez után kezdődik.

UJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printui Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adoll Részvénytársaság
Telefon: 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlapiroda. (Telefon 13—01.)

* A trónörökös Milanóban. Milanóból jelenti a Rador: Károly román trónörökös tegnap ideérkezett és a román konzul kíséretében meglátogatta a Caproni repülőgépgyárat és több ujonnan elkészült repülőgépen próbarepüléseket végzett.

* Románia lemond a százmillió frankos francia kölcsönről. Párisból jelenti a Rador: A Havas-ügynökség jól informált helyről nyert értesülés alapján közli, hogy a román kormány lemond a Franciaországtól kért 100 millió frankos kölcsönről. Tudvalevő, hogy Franciaország hasonló kölcsönt folyósított Jugoszlávia és Lengyelország részére és a román kölcsönre vonatkozó javaslatot a kamara pénzügyi bizottsága már meg is szavazta és most kerülne a szenátus pénzügyi bizottsága elé. A kölcsönt hadfelszerelési célokra használták volna föl.

* Megdrágult a hus és a kenyér. Az ármegeállító bizottság tegnapi ülésén tárgyalta a mészárosok kérését és engedélyezte a marhahús árának kilonként 2 leire való felemelését. A sertéshús árát kilonként 2 leire emelték. A zsírák felemelését nem engedélyezte a bizottság. A barna kenyér árát kilonként 1 leire emelik.

1924. február

16

Nyomdászbi

* Felfüggesztett jegyzők. A vármegye alispánja Hedrich Richard drágésekei és Opris József béli jegyzőket állásától felfüggesztette.

* Tartalékostizti kinevezések. A hadügyminiszter közli a Monitorul Oficialban a volt osztrák-magyar hadsereg volt tisztjeinek rangelismérését. Főhadnagyok lettek Hedrich Richard (4. gy. e.), dr Váli Péter (20.), dr Fehér Adolf (26), dr Böszörményi Andor (3), dr Turla Miklós (85), dr Ney Pál (5), dr Grünstein Bernát (23), dr Böszörményi Emil (5), Benyovszky János (36), dr Berkes József (26), dr Sor Dezső (38).

* Az evangélikus egyház vasárnap délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését, melyre az egyháztagok ez úton is meghívottak. A közgyűlés a tanácssteremben lesz megtartva s főtárgya a múlt évi zárszámadás s az erre az évre javasolt mérsékeltség, de legalább 50%-os adóemelés, választások stb. Elnökség.

* Csapó Zoltán temetése. Nagy részvétel mellett helyettkék örök nyugalomra tegnap délelőtt Csapó Zoltánt. A Hármashatár gyászhatár felállított ravatalt tömélentlen virág és koszorú borította. A nagyterjedésű gyászoló családon kívül megjelent a koporsónál az N. S. E. vivőszakosztálya Orbán Sándor ny. százados vezetésével és a végtelen szimpatikus Csapó Zoltán számtalan jóbarátja, akik őszintén osztoztak a család fájdalomában. Lestyán Endre dr plebános vezette a temetési szertartást fényes segédlettel.

* Bukaresti nyomdatulajdonosok a papírák emelése ellen. Bukarestből jelenti a Rador: A fővárosi nyomdatulajdonosok tegnap ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy valamennyien beszüntetik üzemeiket, ha a kormány megengedi a papírgyáraknak a papírák felemelését, vagy hozzájárul a papír behozatali illetékének felemeléséhez.

* Tizenöt millióba kerül az új vágóhid. A város építkezési programjának során legelő szerepel az új közbéghid megteremtése. A régi vágóhid abszolút nem felel meg a modern hygienia követelményeinek, avult s közegészségügyi tekintetben sem nyújt kellő biztonságot. Közszeghy főmérnök most kidolgozta az új vágóhid mérnöki terveit, melyek megvalósítása a mellékelt költségvetés szerint 15 millió leit igényel. A közbéghid azonban a mészárosoknak és henteseknek oly fontos intézmény, hogy módot fognak nyújtani a városnak arra, hogy már ezidén megkezdődhessen az új közbéghid felépítése.

* A postacsomag vámolás végleges szabályozása. A postacsomagok elvámolását ezideig mindazok a vámirodák végeztették, amelyeknek rendes vámolási engedélyük volt, mivel az ujonnan épült postavámhivatal befogadó képessége igen korlátozott, ez a rendszer az elvámolást nehézkessé és hosszadalmassá tette. A pénzügyminiszterium új rendelete szerint a postacsomagok vámolását a mai naptól kezdve csak az intézheti, akit erre a közlekedésügyi miniszterium, illetve a postai vezérigazgatóság külön engedéllyel felhatalmazott. A „Fulgerul” postacsomag-számolási hivatal (Gerő & Friedmann-iroda. Telefon 982.) végleges koncessziót kapott a posta-

csomagok vámolására. Miután a postahivatal most már fekbérekkel is fel fog számítani a késedelmesen átvett csomagok után, ezennel figyelmeztetnek és felhívottak az érdekeltek, hogy a postai avizót, annak vétele után, az eredeti számlával együtt, haladéktalanul küldjék be a „Fulgerul” vámolási hivatalnak, amely az elvámolás után kívánatra házhoz szállítani is tartozik.

* Orvosi hír. Dr Berger Erzsébet gyermek- és csecsemőbetegségek szakorvosa a Meyer és Finkelstein vezetésével álló berlini gyermekorvóháznak volt orvos, rendeléseit Oradea-Mare Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 20. sz. alatt megkezdte. Rendel. d. e. 11—1, d. u. 4—6 óráig.

* A bukaresti Nemzeti Színház drámai társulata Nagyváradon. A polgármester köz tudomásra adja, hogy a bukaresti Nemzeti Színház drámai társulata Soreanu színész vezetésével február hó 9-én és 10-én a Mária Királyné színházban vendégjátékot rendez, amelyen két kitűnő darabot fognak előadni. A jegyárak a magyar színházban érvényes jegyárak lesznek.

* Az Orvos-Egylet f. hó 26-án (szombat) délután 6 órakor szakulést tart a Bábaképzede tantermében. Tárgysorozat: 1. Betegbemutatók. 2. Dr Ercmann Lajos: A tonsillitis kérdése.

* Az Izr. Nőegylet elnöksége hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik segítségére voltak abban, hogy a jan. 19-iki estély ily feledhetetlenül sikerült. Elsősorban Fischerné Becker Arankának, aki nemcsak a rendezést, disztitést, előadást tervezte, hanem váradtságot nem ismerve, ténylegesen meg is valósította azokat. Köszönet a kedves ügyes szereplőknek, az ügybuzgó hölgyeknek, akik a különböző elárusításoknál tevékenykedtek, a bájos fiatal lányoknak, akik ötletességük, leleményességük által olyan szép összegekkel gyarapították az estély jövedelmét, az egy let mindazon tagjainak, akik büffemegváltással, felülfizetéssel gyarapították azt. Nem feledkezünk meg a sajtóról sem, amely nemcsak nagy jóindulattal adott helyet közleményeinknek, hanem a maga hatáskörében is elkövetett mindent a siker érdekében. Végül köszönet mindazoknak, akik intencióinkat megértve, szeretettel karolták fel ötletünket és kitűnőbbnél kitűnőbb izléses jelmezekkel hangulatot teremtve megvalósították az igazi farsangot Mucsán.

* A kormány nem engedélyezi a cukorárak emelést. Bukarestből jelenti a Rador: Constantinescu Tancred ipari és kereskedelemügyi miniszter értesült arról, hogy egyes érdeklők a cukorárak felemelését propagálják, ezért kommunikét küldött a fővárosi lapokhoz, amelyben kijelenti, hogy a kormány semmi körülmények között nem járul hozzá a cukorárak felemeléséhez.

* Farsangi „Carneval”. Jégünnepele a sporttéri jégpályán vasárnap délután és este.

* Felvilágosítás adóügyekben. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala közli, hogy adóügyekben minden délután 6—8 óráig a tagok részére díjmentes felvilágosítást nyújt.

* Elintézték lakásügy. Egy hadirokkant elhelyezése körül felmerült nehézségekről irtunk a minap s megemlítettük, hogy a Városliget-utcában van egy kétszobás konyhás lakás, amelyről az előbbi tulajdonos azt mondotta, hogy egy szatmári kereskedő s renoválás alatt áll. Az új tulajdonos lakás hivatali igazolvánnyal rendelkezett s ezért semmiféle kísérlet nem történt annak elfoglalására. Megállapít-

hatjuk tehát azt, hogy a tulajdonos, aki a Victoria cukorka és csokoládégyár egyik tulajdonosa, most renováltatja a lakást s ő maga is szükségükében várja, hogy beköltözhessenek 6 gyermekével. Nincs tehát ok arra, hogy őt bárki is molesztálja. A hadirokkant különben új lakást kapott a Kálvária-utcában.

* Farsangi „Carneval”. Jégünnepély a sporttéri jégpályán vasárnap délután és este.

* Megszüntetik a devizaautorizációk korlátozását? Bukaresti jelentések szerint a pénzügyi kormány arra gondol, hogy megszünteti a devizaautorizációk korlátozását. A korlátozó devizarendeletem már egy év óta számtalanszor módosították. A kormány s a Banca Nationala arra a tapasztalatra jutott, hogy a régi, tekintélyes bankoknak a devizakereskedelemtől való megfosztása nem indokolt, nem is célszerű már csak azért sem, mert csak az kaphatott engedélyt, aki jó összeköttetésekkel rendelkezett s áldozni is hajlandó volt az engedélyért. A visszaszerezett megszüntetésére tennék újra szabaddá a devizakereskedelmet, de a bukaresti közlések szerint is, mindez egyelőre csak terv.

* Macalik festőművész kiállítása. Macalik festőművész számos képét megvették már. A képeket a művészől szokatlanul olcsó árban árulja, mert külföldre akar utazni és megválni összes képeitől. Macalik képei örök értékűek és a mai labilis valutáris helyzetben a legjobb tökébefektetés. Kornweisz képkeretező-mester Fő utcai üzletében van a kiállítás, amelyet azok is meg kell, hogy tekintsenek, akik nem is akarnak vásárolni.

* Új olcsó bevásárlási forrás. Az előnyösen ismert Vezér József Mária királyné (Bémer) téri úri és női divatkereskedő cég, mely a legutóbbi időig nagyobb részt angro kereskedelemmel foglalkozott, elhatározta, hogy áttér a detail kereskedelemre. Az úri közönségnek alkalma nyílik női és uridivat cikkei, harisnyát, keztyűt s mindennemű rövidítűt angróárban, tehát 30 százalékkal olcsóbban beszerezni. A Vezér áruház intenzív konkurrenciáját örömmel üdvözlő Nagyvárad közönsége, mert egészséges konkurrenciát van hivatva vinni a helyi kereskedelembe.

* Ma este, 26-án disznótoros vacsora és ingyen tombola Imperial étteremben.

* Vászonneműk, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimanóczy utcán Kertész Reklam női divat, szövet üzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknek árkedvezmény!

* Magyarláposi fűszerkereskedő 14—15 éves árva fiút elfogad tanulóknak. Az árva teljes ellátásáról és ruházatáról gondoskodik. Alkalmas fiugyermek jelentkezék dr. Kohányi Rezsőnél Nagypiac-tér 11. sz. I. em. d. u. 2 és 3 óra között.

* Német kabarédalok, angol, francia, amerikai táncujdonságok, operák, klaszikus muzsika stb. legnagyobb raktára a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztálya.

* Rendezték az Ipartestület választási kérdéseit. Megírtuk, hogy a prefektus magához kéri az Ipartestület vezetőit az elnökválasztás kérdésében. Bár a prefektus nem akart ingerenciát gyakorolni az Ipartestület jelenlegi vezetősége olyképp állapodott meg, hogy az elnöki székbe ifj. Mónus Sándor mellett Oros Lászlót is jelölik. Ezenkívül két tisztügyi állást szerveznek és az előjáróságot hasonló értelemben választják meg.

* Megkezdik a Hitler-pör tárgyalását. Münchenből jelentik: A Hitler-pört február huszonnyolcadikán kezdi tárgyalni az egyik müncheni kerületi bíróság.

* Kaució ellenében szabadlábrahelyezik a koronaröntőket. Budapestről jelentik, hogy a koronaröntők ügyében az ügyészség nem ellenzi, ha Stein, Garai ötszázmilliót, Agai háromszázmilliót és Kürschler kétszázmilliót korona kauciót tesznek le, amelynek ellenében szabadlábra helyezik őket.

* Farsangi „Carneval”. Jégünnepély a sporttéri jégpályán vasárnap délután és este.

* BLUM harisnyái a LEGJOBBAK!

* Új tanfolyam kezdődik Alföldy László és neje tánciskolájában felnőttek részére február 4-én Beöthy Ödön (Gojdu)-utca.

* Menyasszonyi kelengyék és fehérnemű anyagok beszerzésénél figyelemmel nézze meg a Körösparti Áruházban felhalmozott nagymennyiségű vászon, sifon, rumburgi cérna vászon, battist, sifon és fehérnemű-anyagokat, melyek a legmegbízhatóbb gyártmányok. Eredeti gyári árak. Minden verseny kizárva!

* Negyven leírt havonta rengeteg új könyvet olvashat a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárából.

* Legsúlyosabb naplón! készítek és javítok minden fémtipari munkát. Manometer! mérleg és mindennemű mérőműszert hitelesen javítok. Telefon-felszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Új manometer raktár. Rajz Andor elektro- és precízió mechanikus stb. Cosbuc (Szalárdi-u.) 9. szám (Rosenzweig-palota).

* Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Koprol az ideális és jóízű csokoládé használatára a legalkalmasabb.

* Matyó-terítők, diványpárnák, abroszok, filék, milliók, stórok, ágyterítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, selyemben, órány és typonekkel és mindenféle tenerifa, horgolt és kötött motívok, rojtos selyem kendők, plüss abrosz, hozzávaló szövetséggyönnel nagyon jutányosan eladók Weinbergerné Str. Mo-nastrii (Zárda-u.) 1.

LEGUJABB

Macdonald elküldte javaslatát Poincarénak

Londonból jelentik: Macdonald elküldte javaslatát Poincarénak a német jóvátetelek összeg leszállítására és a német kérdés teljes megoldására. A tervek egyelőre titkosak.

Macdonald a berlini nagyköveti állást Messingham publicistának ajánlotta fel.

Az új miniszterelnök már kora reggel megjelent hivatalában és máris érintkezésbe lépett az orosz szovjet-kormányval.

Otszáz milliót sikkasztott a Kereskedelmi Bank egy cégvezetője

Budapest, január 25. A mai mentálitásra a felfordult viszonyok közepette élénken rávált egy legutóbbi keletű, most leplezett sikkasztás.

Zweig Sándor a Kereskedelmi Bank cégvezetője több igazgató és tisztviselő tulajdonát képező ötszázmillió koronát el-sikkasztott és megszökött. Zweig harminc éve van a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szolgálatában s egyike a legrégebb és legmegbízhatóbbnak tartott tisztviselőknél.

Zweig tisztviselő társaitól, több igazgatótól, sőt néhány szolgától is azzal csalta ki az 500 milliót, hogy ötvenszázalékkal

több kosszkatatot fizet, mint a bank. A károsultak eddig nem tettek feljelentést a rendőrségen.

Véres összetűzés a pfalzi lakosság és a szeparatisták között

A pfalzi lakosság tüntető felvonulást rendezett a szeparatisták ellen. Három szeparatista rájuk lőtt a csendőrkaszárnyából. Elfogatásuk közben ötven fővel győztes szeparatista érkezett a helyszínre és kiszabadították társaikat. Egy munkást agyonlőttek. Este marokkói katonákból egy csapat bevonult.

SZÍNHÁZ

— Szombati előadások. Szombaton két előadás lesz a színházban. Délután a Marinka táncosnő kerül színpadra a címszerepben Kovács Katóval, este pedig az Offenbach nagy operettének lesz bérleten kívüli első előadása az idei szezonban Kovács Kató főléptével. A délutáni előadás mérsékelt helyárak mellett lesz megtartva.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a Szép asszony kocsisa népszerű operett lesz a színház műsorán a főszerepekben Pintér, Biczó, Zilahy, Misoga, Borovszky, Békési és Galambossal a főszerepekben, este pedig a Levendula operettnek lesz az idei szezonban az első előadása részben új betanulásban és részben új szereposztásban Kovács Kató és Pattantyus felléptével. Déryné szerepét Pintér Böske játssza, Szentpéteri Fratta és Steiger, Flóriánt Misoga. Régi kiváló jó szerepeiket megtartották Pogány Janka, Gálfi Anna és Madas.

— Navarrai Margit. Teljesen elkészült a társulat vígjátékai személyezete Tóth Elek rendezése mellett a Navarrai Margit nagyszerű vígjátékkal, amelyet a budapesti Magyar Színház is újból műsorára tűzött. A Navarrai Margit hétfőn este kerül bemutatásra, a főszerepelt Jósika, Körösi, Zilahy, Kertész Mancsi, Béhr Matyi, Tóth, Harsányi, Földes, Galambos, Madas és Sorri játsszák.

— Elssler Fanny. Szorgalmasan készül az operettegyüttes Szatmárt karnagy vezetésével mellett a zongoratermekben a legközelebbi operettujdonságra, az Elssler Fannyra, mely egyike lesz az idei szezon legnagyobb sikerű operett előadásainak. Hetényi főrendező stílusos és korhű rendezésében fogjuk látni a nagyszerű operettet, melynek címszerepét Pintér Böske játssza. A Reichstadi herceg szerepét Frattától fogjuk látni. A Biedermayer-korban játszó operett gyönyörű táncait Misoga tanítja be, akiknek az operetthez szintén igen hálás szerep jutott. A főszereplőkön kívül részt vesz a darabban az operettegyüttes majdnem minden kiváló tagja. Az Elssler Fanny előadásaira vasárnap reggeltől kezdve lehet megváltani a jegyeket.

MOZI

— A Dorian Filmszínházban szombaton és vasárnap „A pokol kulcsa” című 6 felvonásos amerikai tragikomédia látható. Az előadások mindkét napon 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. A 3 óras előadás mérsékelt helyárú. Vasárnap d. e. fél 11 órákor mérsékelt helyárakkal színpadra kerül „Az elrabolt királyfi” című bájos mesejáték. Ezenkívül az Antalfy tánciskola növendékei balettet mutatnak be.

— Az Apolló-moziban a nagy sikert aratott Haláltutaj, társadalmi dráma 6 felvonásban szombaton fut utoljára. Aud Egede Nissen művészi tudását érvényesíti e darabban.

— Lucianó Albertini a Vigadó mozgószínházban. Szombaton és vasárnap Lucianó Albertini, a leghíresebb filmartista „A cirkuszfenomén” című 6 felvonásos attrakcióban látható a Vigadó mozgószí-

bázban. Jack, a csodamajom a partnere ebben az izgalmas Dorian-filmben. Az előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor. A fél 4 órási előadás mérsékelt helyáru.

SENKI FIA

— REGÉNY —

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

— Igaza van Móric gazdál! Azt cselekszik a lelkével, amit akar, legyen kálvinista, vagy pápista, lutheránus, avagy unitárius, senkise szólhat az elhatározásába; de mégis szeretnénk tudni, mikor és mire határozza el magát; mert ha kikeresztelkedik, nekünk gondoskodni kell más irzástól, mivel, hogy a falu zsidó nélkül nem maradhat.

Erre a beszédre kinyújtotta a nyakát Kétszer Móric, rögtön olyan hosszú lett, mint egy zsiráf és mellét verdesve, így kiáltott fel: — Kérem tisztelt című bíró úr, érdemes előjáráság! Én a lévi nemzetségből származom; atyám Chazan volt Ó-Budán, ő imádkozott elő a Chanukán, a zsinagógában; nagyatyám pedig harminc esztendőig főrabbi volt Ungváron és én az onoka, én hagynám el az ő hitüket, én tagadnám meg a vallást. Ki terjeszti rólam ezt a gonosz hirt; halljam, hogy ki? Hadd köpök a szeme közé.

— A faluban mindenki beszél.

— Beszélnek, beszélnek! De ki az a mindenki, aki beszél? Az a mindenki egy senki. De álljon elő az az ember, akinek én precíz és határozott ígéretet tettem. Megmaradok továbbra is a falu zsidójának, a becsületes Móric Móric, vagy ha úgy tetszik Kétszer Móric, Háromszor Móric. Százszor Móric... Pünktüm!

— A más, — szólt a bíró és kezét fogván Százszor Móriccal, pipára gyújtott, jelezvén, hogy vége a hivatalos tanácskozásnak.

Az izgatottságtól reszkette tért haza a hithű férfi és fejébe nyomva a sábeszdeklit, homlokon csókolta a feleségét; aztán lehiggadva, szeliden így szólt:

— Hánikám, add ide a kóser libacombot! Hánikám, addj egy kóser pusztit.

REPULJETEK!

A tél még birkózott a tavasszal; de már melegebb volt a napsugár, langyosabb a szellő sóhajtása; kizöldült az ágon a rügyek. A bokrok alján kidugta kékes-lila bóbítáját az ibolya; esténként visszatérő vándormadarak kurrogása hallatszott a magasból; darvak, vadludak csapata suhant el a falu felett; győzött a tavasz!...

Mikor az első fecske megérkezett és fészket rakva csicsereggett az eresz alatt, Fia Pista kiált a kis kapuba és az iskolába igyekvő gyermekeket így szólította meg: — holnap nagy ünnepre virradunk, gyerekek, lakodalom lesz a házánál, madár-lakodalom. Gyertek el reggel kilenc órakor, mert szabádon éreztem az én kis rabjaimat; ti lesztetek a vőfélyek, meg a nyoszolyóleányok, én pedig az öreg násznagy.

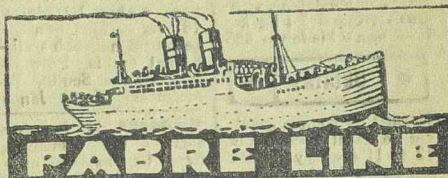
Lett erre nagy öröme az aprószenetek közt s mivel másnap vasárnap volt, tele lett a Fia Pista udvara lakodalmassal néppel; vidám gyermeksereggel.

Az udvar közepén egy terebélyes eperfa bőlíngatott lomha lombjaival; táncolt az árnyék, ahogy a lengedező szellő himbálgatta az ágait; bimbófakasztó tavasszi napfény sugárzott a világra.

Mikor mindnyájan, együtt voltak a kis kíváncsiak, a házigazda kihozta a nagy fa érnékába a fűzfából font emeletes kálitkát. Olyan volt az, mint egy palota, a madarak palotája; nem látott még olyat földi halandó. Száz parányi szív dobbant meg annak a látására. A csizék, cinkék, tengelicék, veresbegyek, sármányok és apró ökörszemek, szürke verebek, vigan

ugráltak, bugráltak a napsugaras szabad levgőn és nótába kezdve, táncoltak, fűgyöltek: csip, csip, csip, cik, cik, cik, csipesirip. Igazi lakzi volt ez, bámulni való mulatság.

(Folyt. köv.)



FRANCIA HAJOZASI TÁRSASÁG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lenni érdeklődni:

„SARNIA” Pasagiul Comodia, BUKAREST, és „RECLAMA” CLUJ.

15 mázsa makulatura

(ujságpapi) olcsó áron

kapható

a Hegedűs Hirlaprodá a.

Eladásra ajánlunk

Hofber-Schranz féle teljesen jó karban levő 8 PH

cséplőgép-garnitúrát

elevátorral. — 1 drb. gőzmozgató hajlász tengermozgató-olajpumpát oszályozó rostakkal, zárakészülékkel, valamint gép és kovácsműhely felszereléseket.

Agrocomercia r. t.
Oradea-Mare, Strada Bratiano 1/a.

Tojásfesték kitűnő minőségben, hat színben, valamint olaj- és vízfesték. — 1 drb. gőzmozgató hajlász tengermozgató-olajpumpát oszályozó rostakkal, zárakészülékkel, valamint gép és kovácsműhely felszereléseket.



HAVRE — NEW-YORK
Gyorspostajáratok

KANADA - KUBA - MEXICO - NEW ORLEANS
HAITI - ANTILLÁK - ÉSZAKAFRIKA és

Felvilágosításokat nyújt:
Soc. „SARNIA” Pasagiul Comodia București
és „RECLAMA” Cluj.

Eladó egy timár telep

berendezéssel, esetleg társat keresek.

Szalonta-Mare, Fő-utca 8. sz.

Egy más dőre 2 bel-
vástog bottla 4 b